

Талько Тетяна Василівна,
*викладач Ірпінського фахового коледжу
НУБіП України,
м. Ірпінь, Україна*

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК: ЗМІНИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

В поточному році в процесі короткострокового та стратегічного прогнозування втрутилася пандемія коронавірусу. В результаті цього багато трендів, які, очікувалося, будуть набирати силу, стали неактуальними. Але з'явилися деякі інші. Ключовими словами року в різних сферах, в обліку та аудиті в тому числі, стали «віддалена робота» та «цифрова трансформація бізнесу». І це потребує теоретико-методологічного та практичного опрацювання від питань нової термінологічної бази до конкретних сучасних інструментів провадження бухгалтерських та аудиторських робіт.

Актуалізувалися фахові запити до обліковців на вміння вирішувати супутні технічні проблеми, що виникають із програмним забезпеченням, в т.ч. на відділеному доступі; вміння визначати проблеми та знаходити ефективні рішення, аби призвичаїти цифрові технології до власних потреб [1]. Виникла потреба у креативному користуванні цифровими технологіями, вмінні створювати власні програмні продукти з метою вирішення повсякденних облікових проблем, самостійно визначати потребу в отриманні додаткових нових цифрових навичок та задовольняти її постійним вдосконаленням своїх знань та навичок.

Створення та ефективне використання цифрового контенту, використання розподілених ланцюжків даних і блоків, об'єднання віртуальних і реальних об'єктів на основі 3D-технологій – це умови праці бухгалтера найближчої перспективи [2].

Програмні продукти для віддаленої роботи бухгалтера існують вже давно. Але очікується підвищення професійного інтересу бухгалтерів до пристроїв «розширеної реальності», бо існує запит не просто на програмну адаптацію типових конфігурацій бухгалтерських програм та подальший супровід і оновлення, а на побудову цифрових динамічних моделей фізичних об'єктів із використанням сенсорних датчиків для імітаційного моделювання, використання фізичних та віртуальних роботів для офісної, в т.ч. облікової роботи.

Тож для компаній важливими стають такі якості, як креативність та інноваційність контрольно-облікового персоналу; для підтримки цього процесу також буде запропоновано більше продуктів для спільної роботи. А цифрова інфраструктура бухгалтерського обліку має включати Інтернет, телекомунікації, електронну ідентифікацію і аутентифікацію, інформаційну безпеку, хмарні технології.

В довгостроковій перспективі наслідки цифровізації бухгалтерського обліку можливі за умови поєднання нових концепцій обробки та передачі інформації:

системності та комплексності бухгалтерського обліку господарських операцій в режимі реального часу (RTA); прозорого та оперативного обміну електронними даними – від первинних документів до звітності (EDI); розширена мова статистичної, фінансової, контрольно-аналітичної, управлінської, податкової звітності (XBRL); роботизація та «хмарні технології» ідентифікації, розрахунку, оцінки, обчислення – облікові операції, що базуються на хмарах; штучний інтелект (AI) – впровадження математичного моделювання сучасними інноваціями (оцінка активів, зобов'язань); BigData – використання великих масивів інформації для якісних розрахунків, для підвищення їх ефективності, точності та швидкості; блокчейн – накопичення інформації та ефективний е-контроль; гнучкі цифрові інфраструктури (електронна комерція, онлайн взаємодії суб'єктів господарювання, органів влади) [3].

Впровадження сучасних мобільних, хмарних технологій, технологій аналізу даних, Інтернету речей, інших ІТ-інновацій здатні вирішити існуючі проблеми, привести до якісних змін в бухгалтерському обліку, підвищити його ефективність, релевантність для процесів управління. Вже сьогодні цифрові рішення очікують електронний облік та електронну комерцію, електронну логістику та цифрові фінанси.

Але ІТ-модернізація не лише підвищує ефективність процесів, але й провокує зростання загроз. В бухгалтерському обліку такими загрозами можуть бути:

- зростання кіберзлочинності в умовах розростання інформаційних систем;
- відсутність дієвого захисту при обміні ідентифікаційними даними фізичних та юридичних осіб, що складають таємницю;
- неузгодженість процесів та технічні проблеми при верифікації ідентифікаційних даних;
- збільшення кількості, масштабу недоліків (в т.ч. неузгодженості) інформаційної, програмної інфраструктури;
- використання у технічних системах ідентифікації та контролю доступу до інформаційних систем технологічно несумісних механізмів [4,5].

Таким чином, розвиток бухгалтерського обліку на практиці має досягатися шляхом раціональної модернізації облікових процесів сучасними ІТ інноваціями, технічного захисту інформації в просторі і часі, організації дієвої ідентифікації та аутентифікації (встановлення права доступу облікових співробітників; розподіл повноважень і відповідальності, щоб одна людина не могла порушити критично важливий для організації процес або подолати захист навмисно чи ненавмисно; постійне протоколювання й оперативний е-контроль), узгодження майбутніх трансформацій з теоретико-методологічною та нормативною базою бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел

1. Жидєєва Л.І. Проблеми підготовки фахівців з «обліку та аудиту». Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в Україні [Текст]: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців, аспірантів та студентів. (м. Ірпінь, 24 лютого 2016 року). – Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2016. – С. 195-197.

2. Пласієнко В.Я., Назаренко І.М. Безпаперова бухгалтерія: призначення, характеристика складових та ключові аспекти. *Агросвіт*. № 9. 2018. URL:http://www.agrosvit.info/pdf/9_2018/5.pdf.

3. Шишкова Н.Л. Перспективи IT-модернізації бухгалтерського обліку: актуалізація теорії і практик. *Економічний вісник*. 2019. №3 (67). С.146- 159.

4. Кльоба Л.Г. Цифровізація – інноваційний напрям розвитку банків // URL: http://www.economy. nauka.com.ua/pdf/12_2018/86.pdf.

5. Жук В.М. Інституціональне забезпечення розвитку бухгалтерського обліку в Україні.

УДК 657

Тарасюк Марія Миколаївна,
аспірантка кафедри обліку та аудиту,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ

Успіх діяльності підприємства чи установи в певній мірі залежить від раціональної організації документообігу. Зрештою, документообіг та управлінська діяльність щільно пов'язані одне з одним. Швидкість, з якою отримується інформація, необхідна для прийняття управлінських рішень, залежить від швидкості руху, обробки та передачі первинних документів.

За умов комп'ютеризації управління і з переходом до зберігання інформації на електронних носіях документообіг (документальне забезпечення управління) розуміють як створення інформаційної бази документів на різноманітних носіях для використання управлінським апаратом у процесі реалізації його функцій [3].

Електронне управління документами здійснюється відповідно до законодавства України або на основі угод. Цитую, відповідно до ст. 9 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» № 851, «електронний документообіг – сукупність процесів створення, оброблення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності та в разі необхідності з підтвердженням факту одержання таких документів» [1].

Електронний документообіг дозволяє створити єдиний інформаційний простір, інтегруючи в інформаційний вузол усі документальні системи. Інтеграція здійснюється без втрати якості роботи з документами, зі збереженням традицій діловодства. Основа подібної інтеграції – надійне сховище документів і взаємодіючі з ним системи документообігу. Всі документи зберігаються в єдиному сховищі, що дозволяє забезпечити оптимальний пошук і відбір інформації при підготовці матеріалів. Однак робота з архівними документами є важливим етапом при підготовці нових матеріалів.

Інтеграція архіву електронних документів у єдиний інформаційний простір організації дозволить зробити доступ до архівних матеріалів оперативним і